

دیکتاتورهای آسیای میانه نگران شده‌اند!

نظربایف رهبر قزاقستان دستور داد، انتخابات ریاست جمهوری در این کشور به طور زودهنگام برگزار گردد. رئیس جمهور ترکمنستان نیز از آزادی احزاب سیاسی صحبت می‌کند. آیا امواج حوادث تونس و مصر در شمال آفریقا به آسیای میانه هم رسیده است؟

جام جم آنلاین: نظربایف رهبر قزاقستان دستور داد، انتخابات ریاست جمهوری در این کشور به طور زودهنگام برگزار گردد. رئیس جمهور ترکمنستان نیز از آزادی احزاب سیاسی صحبت می‌کند. آیا امواج حوادث تونس و مصر در شمال آفریقا به آسیای میانه هم رسیده است؟

رئیس جمهور قزاقستان برای جلوگیری از سرایت موج تظاهرات های مردمی به کشورش تاریخ سوم ماه آوریل را برای برگزاری انتخابات زودهنگام ریاست جمهوری اعلام کرد.

نورسلطان نظربایف در حالی سوم آوریل را برای برگزاری انتخابات زودهنگام اعلام کرده که هنوز 20 ماه از مدت قانونی ریاست جمهوری وی باقی مانده است.

5 کشور آسیای میانه و آذربایجان جمهوری های مسلمانی هستند که به لحاظ جغرافیائی فاصله زیادی با کشورهای عربی شمال آفریقا دارند. اما به عقیده برخی کارشناسان، نظام و ساختار سیاسی این کشورها شبیه همان کشورهایی هستند که مردم آنها اکنون به خیابان ها آمدند و خواستار تغییر شده‌اند.

به دنبال رویدادهای تونس و مصر و همچنین گسترش دامنه اعتراض ها به اردن، الجزایر و یمن اکنون سران کشورهای آسیای مرکزی با نگرانی از سرنوشت خود قصد دارند اصلاحات سیاسی و اقتصادی انجام دهند.

حمایت از دیکتاتورها به ضرر اروپا و آمریکا

برخی از کارشناسان امور منطقه از جمله گالیم بخابایو روزنامه نگار ازبک و سردبیر خبرنامه "اوزنیوز" عقیده دارند، حوادث تونس و مصر به آسیای میانه هم تاثیر می‌گذارد.

این روزنامه نگار منتقد ازبک در گفتگو با دویچه وله، ازبکستان را با تونس و مصر مقایسه کرده و می‌گوید: «#171وضعیت تونس و ازبکستان شباهت دارند. بن علی 23 سال حکومت کرد و کریماف هم 23 سال، اما بن علی در قیاس با کریماف دست به کشتار دسته جمعی نزد کریماف در اندیجان با تانک و سلاح سنگین مردمش را سرکوب کرد. ویژگی دیگر حمایت آمریکا و اروپا از رژیم های تونس و مصر و ازبکستان هست».

مارکوس بنزمان روزنامه نگار آلمانی و رئیس گروه گزارشگران دنیا (Weltreport) که خود شاهد سرکوب مردم در اندیجان بوده و به دلیل گزارش های خود از ازبکستان اخراج شده در گفتگو با دویچه وله خاطرنشان می‌کند، رهبران آسیای میانه فقط با غارت و سرکوب توانستند نظام های دیکتاتوری خود را حفظ کنند.

سرنوشت مشترک سران شمال آفریقا و آسیای میانه

بنظر بنزمان روزنامه نگار آلمانی در آسیای میانه، سرنگونی دیکتاتور تونس و ادامه اعتراض ها در مصر نشان داد، حکومت های آسیای میانه نیز با ادامه سرکوب و خفقان سرنوشتی غیر از تونس نخواهند داشت.

هم گالینا بخابایو و هم مارکوس بنزمان نتیجه می‌گیرند که اتحادیه اروپا و آمریکا باید از تجربه سرنگونی نظام دیکتاتور در تونس درس بگیرند و از دیکتاتورهای منطقه از جمله کریماف نباید پشتیبانی کنند.

بخابایو روزنامه نگار منتقد ازبک می‌گوید، همکاری اتحادیه اروپا با رژیم دیکتاتوری و مستبدی چون اسلام کریماف نه به لحاظ اخلاقی، بلکه به لحاظ استراتژیکی نیز اشتباه است. به نظر بنزمان هم حمایت از این نظام ها در نهایت به ضرر مردم و کشورهای اروپائی می‌انجامد.

نگرانی نظربایف از سرنوشت خود

پارلمان قزاقستان نیز اخیراً به ادامه ریاست جمهوری نورسلطان نظربایف تا سال 2020 رای داد. آمریکا و اتحادیه اروپا با تمدید مهلت ریاست جمهوری نظربایف بدون برگزاری انتخابات مخالفت کردند. نظربایف 70 سال دارد و 22 سال است که در قزاقستان حکومت می‌کند. وی در سخنرانی هفته پیش خود رسماً اعلام کرد "تا زمانی که توان جسمانی‌اش به او اجازه دهد در قدرت باقی خواهد ماند".

اما کارشناسان می‌گویند نظربایف اکنون مجبور شده است، دستور برگزاری زودهنگام انتخابات را صادر کند. دلیل این اقدام نظربایف را این کارشناسان نگرانی و وحشت رئیس جمهور قزاقستان از رسیدن موج اعتراض‌های کشورهای عربی به قزاقستان ارزیابی کردند.

آلتین ماگاوینا یک روزنامه‌نگار ترکمن که با وضعیت قزاقستان آشنایی دارد، در گفتگو با دویچه‌وله توضیح می‌دهد، جوانان قزاقستان در وبلاگ‌ها و سایت‌های اینترنتی خود انتخابات زودهنگام ریاست جمهوری در قزاقستان را تحت تأثیر رویدادهای تونس و مصر دانستند.

وی به دویچه‌وله می‌گوید: «در یک نظرسنجی اینترنتی که اخیراً انجام گرفت، بیش از 64 درصد از شرکت‌کنندگان تأیید کردند، رویدادهای تونس و مصر بر تصمیم رئیس جمهور قزاقستان تأثیر داشته است.«

ارتباط دادن مسائل شمال آفریقا و آسیای میانه نادرست است

آلتین ماگاوینا به مخالفت آمریکا و غرب هم اشاره می‌کند و بر این باور است، فشاراتحادیه اروپا نیز باعث تغییر تصمیم نظربایف شده است. وی همچنین می‌گوید، نظربایف برای حفظ اعتبار خود رهبران سیاسی سابق کشورهای اروپایی از جمله صدراعظم سابق اتریش را به عنوان مشاور خود به قزاقستان دعوت کرده و سعی می‌کند از این طریق هم نظر اروپایی‌ها را جلب کند.

این نظر ماگاوینا را هر چند میشل لوبش رئیس "بنیاد مدافع آزادی و حقوق شهروندی در آسیای مرکزی" تأیید می‌کند، اما وی ارتباط دادن حوادث تونس و مصر با رویدادهای آسیای میانه را اشتباه می‌داند: «حوادث شمال آفریقا در تونس و مصر تأثیر مستقیمی در قزاقستان و دیگر کشورهای آسیای مرکزی ندارد. رژیم‌های مستبد و خودکامه را نمی‌توان گلوبال مقایسه کرد. نباید فراموش کرد، در تونس و مصر جامعه مدنی در قیاس با نظام‌های دیکتاتوری آسیای مرکزی ساختاری بسیار قوی دارند و ارتباط شهروندان این کشورها با غرب نیز بیشتر هست.«

بنظر لوبش تفاوت دیگر این هست که ارتش از نظام‌های دیکتاتوری آسیای مرکزی چون ازبکستان و ترکمنستان قویاً حمایت می‌کند.

تجدید نظر روابط غرب با دیکتاتورها؟

رئیس بنیاد مدافع آزادی و حقوق شهروندی در آسیای مرکزی تأیید می‌کند، شهروندان کشورهای آسیای مرکزی اکنون به دقت اعتراض‌های خیابانی در تونس و مصر را دنبال می‌کنند. وی نتیجه می‌گیرد، حوادث تونس و مصر در سیاست‌گذاری اتحادیه اروپا و آمریکا در قبال نظام‌های دیکتاتور در آسیای مرکزی تأثیر خواهد گذاشت.

بنیاد او که در رابطه با آسیای مرکزی فعالیت می‌کند از اتحادیه اروپا و آمریکا درخواست می‌کند، در روابط خود با دیکتاتورهای آسیای میانه تجدید نظر کنند.

دویچه وله